
SANDHEDEN OM
INHALANTER
Snappers
Shoot the breeze
Boppers
Air blast
Medusa
dk.drugfreeworld.org

HVORFOR VI HAR SKREVET DETTE HÆFTE

Man hører meget snak om stoffer nu om dage – i skolen, på gaden, på internettet og i tv. Noget af det er sandt, andet er det ikke.

Hvad du måske ikke ved, er at meget af det du hører om stoffer, faktisk kommer fra dem der sælger dem. Tidligere narkohandlere har sagt at de ville fortælle folk hvad som helst for at få dem til at købe stoffer.

Du har brug for de virkelige kendsgerninger og sandheden om stoffer så du kan træffe en kvalificeret beslutning om dem. Det er derfor vi har udarbejdet dette hæfte – til dig.

Din feedback er vigtig for os, så lad os vide hvad du synes om dette hæfte. Besøg os på **dk.DrugFreeWorld.org** og send os en e-mail på **info@drugfreeworld.org**.

HVAD ER INHALANTER?

Ordet *inhalanter* henviser til dampe fra giftige stoffer der inhaleres for at få en hurtig rus.

Disse stoffer omfatter opløsningsmidler, aerosolsprays, gasser og nitritter (receptpligtig medicin der bruges til at sænke blodtrykket). Ifølge National Poison Data System bliver omkring 3 400 forskellige produkter nu misbrugt som inhalanter. Disse omfatter almindelige husholdnings- og industriprodukter såsom skosværte, lim, benzin, lightergas, flødeskumsaerosoler, kvælstofoverilte* (kaldet *whippets* eller *lattergas*), spraymaling, korrektionsvæske, rensevæske, væske til tuschpenne, fortynder og andre opløsningsmidler til maling.

De fleste inhalanter virker som bedøvelsesmidler der bremser kroppens funktioner. Efter en indledende rus og tab af hæmninger kommer døsighed, svimmelhed og uro.

Kemikalierne optages gennem lungerne i blodbanen og når hurtigt hjernen og andre organer. Dette kan nogle gange forårsage uoprettelig fysisk og psykisk skade.

Brugerne inhalerer de kemiske dampe direkte fra åbne beholdere (*sniffing*) eller indånder dampe fra klude der er gennemvædet med kemikalier (*huffing*). Nogle mennesker sprøjter substanser direkte ind i næsen eller munden eller hælder kemikalier på kraven, ærmerne eller manchetterne og sniffer dem regelmæssigt. Ved *bagging* inhalerer brugeren dampe fra et stof der er lagt ind i en papir- eller plasticpose. Bagging i et lukket område øger i høj grad risikoen for at blive kvalt.

* kvælstofoverilte: en farveløs, sødt lugtende gas der bruges som bedøvelsesmiddel.

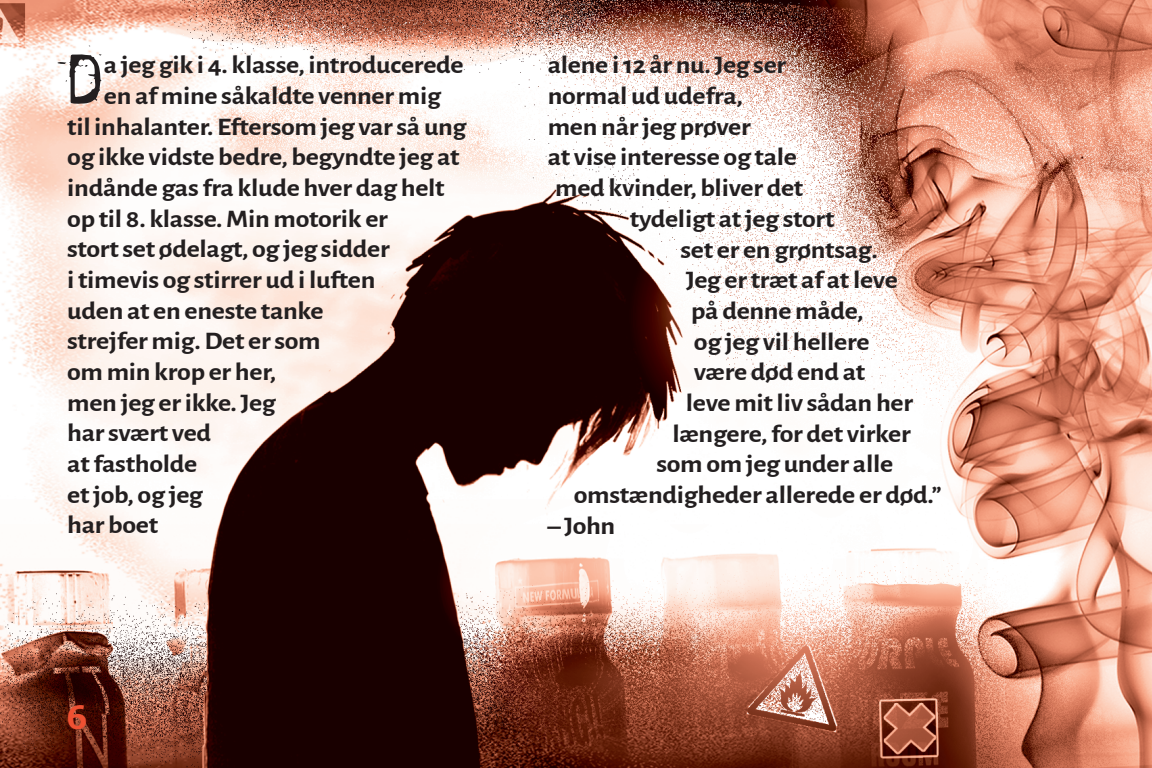
SLANGUDTRYK FOR INHALANTER

- Air Blast
- Ames
- Amys
- Aroma of Men
- Bolt
- Boppers
- Bullet
- Bullet Bolt
- Buzz Bomb
- Discorama
- Hardware
- Heart-on
- Highball
- Hippie Crack
- Huff
- Lattergas
- Locker Room
- Medusa
- Moon Gas
- Oz
- Pearls
- Poor Man's Pot
- Poppers
- Quicksilver
- Rush
- Satan's Secret
- Shoot the Breeze
- Snappers
- Snotballs
- Spray
- Texas Shoeshine
- Thrust
- Toilet Water
- Toncho
- Viagra in a Bottle
- Whippets
- Whiteout

Det var en jævn udvikling fra snifning af lim og gas til magiske svampe der fortsatte indtil jeg var 17 år. Så begyndte jeg på cannabis. Jeg brugte mine penge på så meget cannabis som jeg kunne få fingrene i. Derefter var jeg gammel nok til at gå på klubberne, så jeg begyndte dér på amfetaminer og ecstasy.

"Jeg begyndte at hænge ud med folk der tog heroin, og snart brugte jeg det mere og mere indtil jeg blev afhængig. Dengang havde jeg ingen anelse om den skade det ville forårsage for mig senere, at jeg ville afsone den ene fængselsstraf efter den anden, begå indbrud i folks huse og stjæle fra min familie. Al den smerte og sorg jeg har forårsaget, var værre end at stjæle de materielle ting fra dem." – Dennis

Da jeg gik i 4. klasse, introducerede en af mine såkaldte venner mig til inhalanter. Eftersom jeg var så ung og ikke vidste bedre, begyndte jeg at indånde gas fra klude hver dag helt op til 8. klasse. Min motorik er stort set ødelagt, og jeg sidder i timevis og stirrer ud i luften uden at en eneste tanke strejfer mig. Det er som om min krop er her, men jeg er ikke. Jeg har svært ved at fastholde et job, og jeg har boet alene i 12 år nu. Jeg ser normal ud udefra, men når jeg prøver at vise interesse og tale med kvinder, bliver det tydeligt at jeg stort set er en grøntsag. Jeg er træt af at leve på denne måde, og jeg vil hellere være død end at leve mit liv sådan her længere, for det virker som om jeg under alle omstændigheder allerede er død."

–John

HVORDAN PÅVIRKER INHALANTER DIN KROP?

Inhalanter skader hjertet, nyrerne, hjernen, leveren, knoglemarven og andre organer.

- Inhalanter tømmer kroppen for ilt og tvinger hjertet til at slå uregelmæssigt og hurtigt. De kan beskadige den beskyttende hinde omkring nervefibrene såvel som hjernecellerne.
- Brugere kan opleve kvalme, næseblod og tab af hørelse, syn eller lugt. Kronisk brug kan føre til muskelsvind, nedsat muskeltonus og skader på lunger og immunsystem.
- Brugere risikerer Pludselig sniffedøds-syndrom – hvor deres hjerte holder op med at slå. Det kan ske ved brug for første gang eller for 100. gang.

KORTSIGTEDE BIVIRKNINGER

De fleste inhalanter påvirker nervesystemet direkte og giver bevidsthedsændrende virkninger. Inden for få sekunder oplever brugeren beruselse og andre reaktioner der ligner dem fra alkohol. Der er mange forskellige fænomener som kan opleves under eller kort efter brug, herunder:

- Sløret tale
- Fuld, svimmel eller fortumlet udseende
- Forvirring
- Kvalme
- Manglende evne til at koordinere bevægelse
- Hallucinationer og vrangforestillinger
- Nedsat dømmekraft
- Bevidstløshed
- Alvorlige hovedpiner
- Udslæt omkring næse og mund
- Pludselig sniffedødssyndrom (hjertesvigt)
- Død af kvælning, anfald eller koma

LANGSIGTEDE BIVIRKNINGER

Langtidsbrugere har oplevet:

- ✖ Svaghed i musklerne
- ✖ Desorientering
- ✖ Tab af koordination
- ✖ Skade på lever og nyrer
- ✖ Hjerneskade (tab af hjernevæv)
- ✖ Forringet hukommelse, nedsat intelligens
- ✖ Tab af hørelse og syn
- ✖ Skade på knoglemarven
- ✖ Død af hjertesvigt eller iltmangel i hjernen
- ✖ Blackouts forårsaget af blodtryksændringer

Kronisk brug af inhalanter har været forbundet med en række alvorlige helbredsproblemer. Snifning af lim og fortynder forårsager nyreproblemer. Snifning af toluen* og andre opløsningsmidler forårsager leverskade.

* toluen: en farveløs væske med stærk, sødlig lugt der ofte bruges som industrielt opløsningsmiddel og brændstof

I morgen er det seksårsdagen for vores søn Justins død. Han blev 16 år. Han døde af at indånde luftfriskere, en handling der var et misbrug af inhalanter. Hans meningsløse død rystede verden for alle der kendte ham. Justin var en mønsterelev som elskede livet og omfavnede det med entusiasme. Han var en inspirationskilde for mange. Jeg vil altid blive plaget af spørgsmålet om hvorvidt Justin ville have været blandt os i dag hvis han havde kendt til de risici han tog." – Jackie

ER INHALANTER VANEDANNENDE?

Inhalanter kan være fysisk og psykologisk vanedannende. Brugere rapporterer om en stærk trang til at fortsætte med at bruge inhalanter, især efter fortsat brug i mange dage.

En person der misbruger inhalanter, opbygger ofte en tolerance hvilket betyder at de har brug for mere af stoffet for at blive høje hvilket øger risikoen for at overdosere.

Regelmæssige brugere der holder op med at bruge inhalanter, lider af abstinenser som kan omfatte kvalme, overdreven sveden, muskelkramper, hovedpine, kulderystelser, uro, rystelser og hallucinationer. I alvorlige tilfælde kan abstinenser forårsage konvulsioner.

INTERNATIONALE STATISTIKKER

Misbrug af inhalanter er et problem der påvirker lande over hele verden.

- I løbet af et år alene brugte 2,4 millioner mennesker i USA en eller anden form for inhalanter. Omkring 6 procent af de nuværende amerikanske 8. klasses elever rapporterede om brug af inhalanter.
- Ifølge forskning i retsmedicinske rapporter er der over 500 dødsfald forårsaget af inhalanter i USA hvert år.
- Misbrug af inhalanter er en af de mest almindelige former for stofmisbrug i aldersgruppen 11-15 år i England og Wales. Det anslås at 3,5-10 procent af alle unge i det mindste har eksperimenteret med flygtige opløsningsmidler, og at 15 000-30 000 er nuværende brugere.
- I Det Forenede Kongerige skete 39 procent af dødsfaldene i forbindelse med inhalanter ved offerets første forsøg.
- I Australien brugte 33 procent af inhalantbrugere disse stoffer hyppigere end andre stoffer – mindst hver måned.

- Forskning i stofmisbrug blandt børn der lever på gaden i forskellige lande, viser at 47 procent var livslange brugere af inhalanter. Omkring 58 procent af gadebørnene i Kenya rapporterede at de havde sniffet lim inden for den seneste måned.
- I en undersøgelse af mere end 22 000 tilfælde af forgiftninger med inhalanter der blev behandlet på hospitalernes skadestuer, endte omkring 10 procent af patienterne på intensivafdelingen, og yderligere 8 procent blev henvist til psykiatriske afdelinger.
- Ifølge European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, som indsamler data fra elever i 35 europæiske lande, har 7,2 procent af eleverne prøvet inhalanter mindst én gang. De lande der havde den højeste andel af elever der havde prøvet inhalanter, var Letland (16 procent), Tyskland og Kroatien (15 procent hver).

I Karachi, Pakistan, sniffer 80-90 % af gadebørnene lim eller opløsnings-midler.

80-90 %

22 % af inhalant-misbrugere der døde, havde ingen fortid med misbrug af inhalanter.

22 %

I tre dage gav en ven mig gratis lim. Den fjerde dag bad han om penge fra mig. På det tidspunkt var jeg afhængig, og jeg var nødt til at give ham penge for at få en tube lim. Jeg havde brug for flere tuber lim dagligt." – Marty

FORSKELLIGE TYPER INHALANTER

Inhalanter kan kategoriseres i fire forskellige typer:

VÆSKER som fordamper ved stuetemperatur. Disse findes i lettilgængelige husholdnings- og industriprodukter, herunder fortynder, affedtningsmidler, benzin, lim, korrektionsvæsker og væsker til tuscher.

SPRAYS såsom spraymaling, deodorant og hårspray, vegetabilske oliesprays til madlavning og stofbeskyttelsessprays.

GASSER herunder medicinske bedøvelsesmidler (æter, kloroform og kvælstofoverilte, ofte kaldet *lattergas*), butanlightere, propantanke, flødeskumsdispensere og kølemidler.

NITRITTER kemiske forbindelser der findes i konserveringsmidler til fødevarer, læderrens, rumdeodoriseringsmidler osv. De bruges hovedsagelig som seksuelle forstærkere og er almindeligvis kendt som *poppers* eller *snappers*.

Jeg tog faktisk mig selv i at tale med det jeg kalder 'gasvenner' [hallucinationerne]. En dag indåndede jeg gas, og jeg troede at min ven var død fordi hallucinationen af ham kom til mig.

"Jeg tog mig selv i at indånde gas ikke kun på grund af det visuelle men også på grund af de indbildte venner der kom til mig når jeg begyndte at indånde. Jeg har kæmpet med denne afhængighed i omkring syv måneder nu." – Erin

ER INHALANTER LOVLIGE?

Selvom inhalanter ikke er underlagt Controlled Substances Act (svarer til Loven om Euforiserende Stoffer), har flere delstater i USA indført restriktioner med hensyn til salg og distribution af bestemte produkter der ofte misbruges som inhalanter, til mindreårige. Nogle stater har indført bøder, fængselsstraf eller obligatorisk behandling i tilfælde af salg, distribution, brug og/eller besiddelse af kemikalier til inhalering.

Der findes også love i nogle amerikanske delstater som forbyder inhalering af kvælstofoverilte (lattergas) til rekreative formål.

Western Australia, South Australia, Victoria, Queensland og Northern Territory har vedtaget love der gør det strafbart at sælge produkter til nogen som sælgeren mener vil bruge dem med henblik på at inhalere. Politiet har lov til at visitere en person som med rimelighed menes at være i besiddelse af et stof til inhalering, og konfiskere det.

I England og Wales er det ulovligt for detailhandlere at sælge flygtige stoffer til nogen hvis der er grund til at tro at de vil bruge det til inhalering og beruselse.

INHALANTER:

Oldtidens kulturer i Egypten, Babylonien (det nuværende Irak), Indien og Kina brugte dampe til at ændre bevidstheden eller som en del af religiøse ceremonier.

Ifølge nogle forskere menes præstinder ved Apollon-templet* i Delfi (en by i oldtidens Grækenland) at have inhaleret gasdampe for at ændre deres bevidsthedstilstand under deres ritualer.

I begyndelsen af 1800-tallet blev almindeligt anvendte bedøvelsesmidler såsom kvælstofoverilte, æter og kloroform brugt som rusmidler.

Kvælstofoverilte blev betragtet som en billig erstatning for alkohol og blev populariseret af den britiske videnskabsmand Sir Humphry Davy. Han holdt fester med kvælstofoverilte og opfandt begrebet *lattergas* i 1799. Davy bemærkede de bedøvende virkninger og foreslog at gassen kunne bruges til operationer selvom det først blev forsøgt et halvt århundrede senere.

Brugen af bedøvelsesmidler til rekreative formål fortsatte i hele det 19. århundrede i Europa og USA.

* Grækerne troede at guden Apollon gav profetier gennem præstinder i Apollon-templet, en helligdom fra oldtiden.

EN KORT HISTORIE

Sir Humphry Davy

I 1920'erne blev æter en erstatning for alkohol og var et rekreativt stof under forbudstiden i USA.

I 1940'erne blev misbrug af opløsningsmidler, især snifning af benzin, populært.

Misbrug af inhalanter i USA steg i 1950'erne og er nu udbredt blandt unge.

I 1960'erne omfattede den udbredte snifning af produkter som malings- og lakfortynder, neglelakfjerner, skosværte, lightervæske, spraymaling og lim.

I de seneste årtier er misbrug af inhalanter blevet et stort problem blandt hjemløse børn verden over, herunder i Sydasien, Mexico, Østeuropa og Kenya. Gadebørn bruger inhalanter til at dulme smerten fra sult, kulde og fortvivlelse.

Snifning af gas og spraymaling er også almindeligt i afsidesliggende områder i Canada, USA, Australien, New Zealand og på nogle øer i Stillehavet.

Sandheden Om Stoffer

Stoffer er i bund og grund giftstoffer. Hvor stor en mængde man indtager, afgør hvad virkningen er.

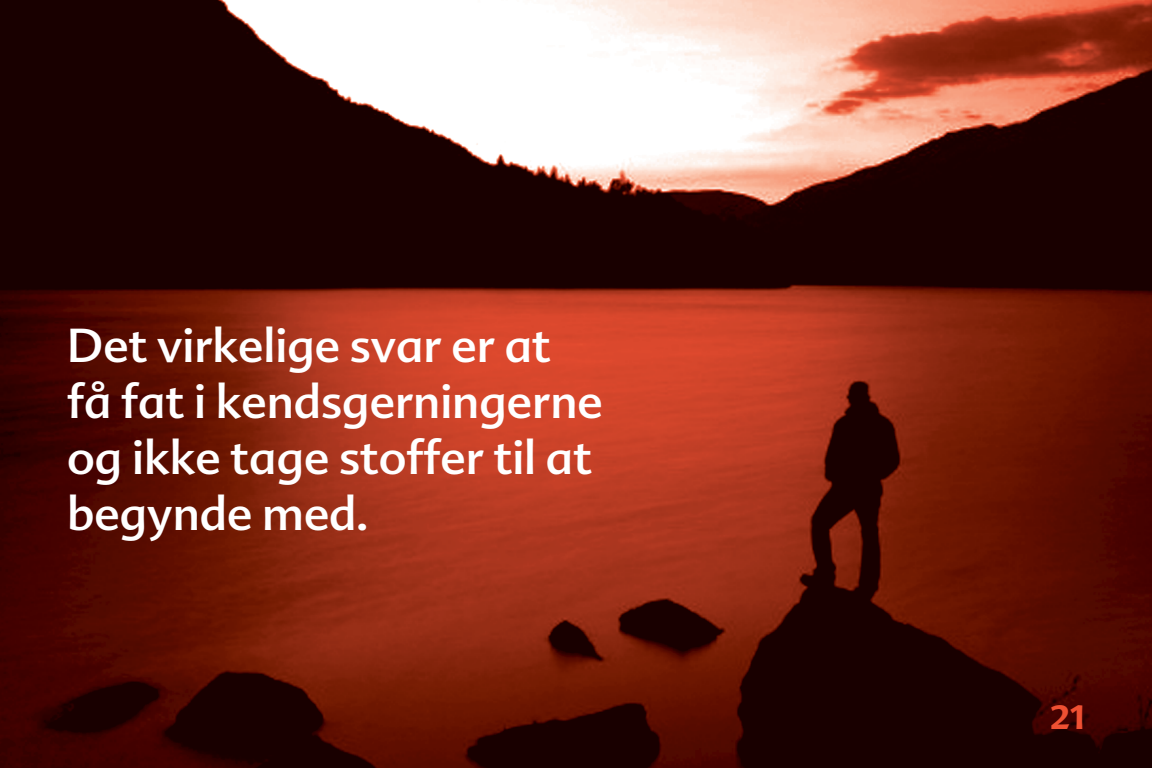
En lille mængde virker som en stimulans (kvikker dig op). En større mængde virker som et beroligende middel (sløver dig). En endnu større mængde giver en forgiftning og kan være dødelig.

Det er sandt for ethvert stof. Kun den mængde der skal til for at opnå en bestemt virkning, varierer.

Men mange stoffer har en anden meget uheldig egenskab: de påvirker sindet direkte. De kan forvrænge brugerens opfattelse af hvad der foregår omkring ham eller hende. Det kan resultere i at personens opførsel bliver underlig, irrationel, upassende og endda destruktiv.

Stoffer blokerer alle fornemmelser, både de ønskede og de uønskede. Så imens stofferne kortvarigt hjælper mod smerte, så underminerer de personens evner og årvågenhed og gør en ude af stand til at tænke klart.

Medicin er stoffer der har til formål at fremskynde, bremse eller ændre noget ved den måde din krop virker på, for at forsøge at få den til at fungere bedre. Sommetider er disse nødvendige. Men de er stadig stoffer: de virker som stimulanser eller beroligende midler, og for meget kan slå dig ihjel. Så hvis du ikke anvender medicin korrekt, kan den være lige så farlig som narko.

Det virkelige svar er at
få fat i kendsgerningerne
og ikke tage stoffer til at
begynde med.

HVORFOR TAGER FOLK STOFFER?

Folk tager stoffer, fordi de vil prøve at ændre noget i deres tilværelse.

Her er nogle grunde, unge mennesker selv har givet til, hvorfor de tager stoffer:

- For at passe ind
- For at flygte fra virkeligheden eller slappe af
- For ikke at kede sig
- For at virke voksen
- For at gøre oprør
- For at eksperimentere

De tror, at stoffer er en løsning. Men i sidste ende bliver stofferne problemet.

Det kan være svært at se sine problemer i øjnene, men konsekvenserne af stofmisbrug er altid værre end det problem, man forsøger at løse med stofferne. Det virkelige svar er at få fat i kendsgerningerne og ikke tage stoffer til at begynde med.

Millioner af eksemplarer af hæfter som dette er blevet uddelt til mennesker over hele verden på over 20 sprog.

Efterhånden som der kommer nye stoffer på gaderne, og mere information om deres virkninger bliver kendt, bliver de eksisterende hæfter opdateret, og der bliver lavet nye.

Hæfterne udgives af Foundation for a Drug-Free World, en almennyttig organisation med hovedkvarter i Los Angeles, Californien.

Stiftelsen leverer undervisningsmaterialer, rådgivning og koordinering til sit internationale netværk til forebyggelse af stoffer. Den arbejder med unge, forældre, undervisere, frivillige organisationer og myndigheder – alle med en interesse i at hjælpe folk med at leve et liv uden stofmisbrug.

REFERENCER:

Du kan finde de referencer der blev brugt til at sammensætte dette hæfte, på dk.DrugFreeWorld.org/refs.

FOTOKREDITERINGER: side 4: BigStockPhoto (lim); side 7: Thomas Tamm; side 8: Chadwick Meyers; side 14: iStockphoto; side 18: Talaria Enterprises

KENDSGERNINGER DU HAR BRUG FOR AT VIDE

Dette hæfte er et i en serie af publikationer der dækker kendsgerningerne om marihuana, alkohol, fentanyl, syntetiske stoffer, ecstasy, kokain, crack-kokain, crystal meth og metamfetamin, inhalanter, heroin, LSD og misbrug af receptpligtig medicin. Bevæbnet med disse oplysninger kan læseren træffe beslutningen om at leve et stoffrit liv.

For at tage gratis onlinekurser eller komme i kontakt med en Lokalafdeling af Stoffri Verden i dit område, besøg dk.DrugFreeWorld.org

Foundation for a Drug-Free World
DrugFreeWorld.org • info@drugfreeworld.org
+1 888 668 6378 • +1 818 952 5260

Scan her for at downloade dette hæfte

© 2025 Foundation for a Drug-Free World. Alle rettigheder forbeholdt. Truth About Drugs og Foundation for a Drug-Free World-logoet er varemærker der ejes af Foundation for a Drug-Free World og bruges med deres tilladelse. #S001562 - DANISH